

HOE GAAN WE DAT DOEN?

Er is al langere tijd veel aandacht voor circulair bouwen en aanbesteden. In het kabinetsprogramma 'Nederland Circulair in 2050' is in de Transitieagenda Circulaire Bouweconomie onder meer de visie opgenomen dat in 2050 het ontwerp, de ontwikkeling, het gebruik, het beheer en de demontage van bouwwerken zo zijn georganiseerd dat de objecten duurzaam worden gebouwd, (her)gebruikt, onderhouden en ontmanteld.

Annelies Overmars

Annelies legt het accent op een nauwkeurige analyse van feiten, omstandigheden en regelgeving om te komen tot een praktisch advies. Ze speelt graag een rol bij de juridische ondersteuning van de eigen projecten, maar dit kan ook voor een van onze opdrachtgevers of een procespartner zijn bij wie een juridische vraag speelt. Haar kennis van algemeen contractenrecht, bouwrecht en aanbestedingsrecht in combinatie met jarenlange ervaring in de vastgoedpraktijk zorgen ervoor dat zij bruikbare antwoorden geeft op huisvestingsvragen met een juridische achtergrond. Over het integreren van circulariteit in het aanbestedingsproces heeft Annelies verschillende blogs geschreven, zie daarvoor www.hevo.nl.

Meer weten?

Vraag Annelies Overmars
E annelies.overmars@hevo.nl
T +31 (0)73 6 409 471
M +31 (0)6 12 71 48 90

Verder staat er op de agenda dat er gebruik wordt gemaakt van duurzame materialen en rekening wordt gehouden met de dynamische wensen van de gebruikers. Het streven is een energieneutrale gebouwde omgeving in 2050 conform de Europese afspraken. Om dit te kunnen realiseren moeten we dus echt nu al met elkaar aan de slag. We zullen ook bij aanbestedingen moeten gaan inzetten op circulariteit. Een energieneutraal gebouwde omgeving komt er immers niet vanzelf.

Formuleren ambitie

Omdat circulair bouwen (nog) niet in de wet verankerd is, is het aan de opdrachtgever om zijn idealen qua circulariteit en duurzaamheid werkelijkheid te laten worden. Maar laten we eerst met elkaar bepalen wat we verstaan onder circulair bouwen en daar vervolgens een ambitiedocument voor opstellen waarin een aantal vragen worden beantwoord. Wat is de specifieke behoefte? Welke doelstellingen moeten worden gerealiseerd? Welke aspecten zijn belangrijk als het gaat om duurzaamheid? Gaat het om energie, bereikbaarheid, materialen of om ruimtelijke kwaliteit? Op basis van de behoefte bij de opdrachtgever en de scope van de opgave kan bepaald worden op welke aspecten de focus komt te liggen.

Formuleren uitvraag

De kansen en risico's om circulair in te kopen zijn niet voor alle producten (productgroepen) gelijk. Er spelen verschillende circulaire principes een rol. Daarbij kunt u denken aan een circulair ontwerp (losmaakbaarheid en multifunctionaliteit) en een circulaire materiaalkeuze (nieuw of hergebruikt). Uitvragen zijn vaak technisch gespecificeerd. De opdrachtgever bepaalt hierbij de specificaties van de producten die hij geleverd wil krijgen. Ik denk echter dat je daarmee wel het aanbod van circulaire

oplossingen op voorhand te veel beperkt. Door functioneler te specificeren zullen er ook meer kansen ontstaan om innovatieve en meer circulaire oplossingen te realiseren. De markt heeft wellicht meer te bieden dan waar men nu al bekend mee is. Functioneel specificeren is echter niet heilig. Soms kan een technische specificatie met aandacht voor circulariteit juist richting geven aan marktpartijen.

Marktconsultatie

Of u nu kiest voor technisch of voor functioneel specificeren, het is naar onze mening in ieder geval goed om een marktconsultatie te overwegen. Het kan heel nuttig zijn de circulaire ambitie en de uitvraag te checken in een marktconsultatie met over en weer informatie-uitwisseling. Om te beginnen kunnen de ambitie en de uitvraag van de opdrachtgever met marktpartijen worden gedeeld. De inzichten kunnen vervolgens worden meegenomen in de definitieve uitvraag.

Aeres Hogeschool Almere

Een van de projecten waarbij door HEVO circulair aanbesteden wordt toegepast is Aeres Hogeschool. Hier is circulariteit door een integraal ontwerpteam in het Definitief Ontwerp verwerkt. Rekening houdend met de tijdens de marktconsultatie verkregen informatie, zal hier een technisch gespecificeerd bestek worden opgesteld en aan inschrijvers worden gevraagd – rekening houdend met het opgegeven plafondbedrag – circulaire alternatieven aan te bieden. Uiteraard zijn we benieuwd met welke circulaire alternatieven de markt gaat komen.

Het realiseren van de in de Transitieagenda Circulaire Bouweconomie geformuleerde uitdaging voor 2050 is alleen mogelijk door daadwerkelijk met elkaar aan de slag te gaan met het integreren van circulariteit in het aanbestedingsproces en de ervaringen met elkaar te delen.